

English **The Georgian Parliament's Declaration on Ratification of the European Charter for Regional or Minority Languages (draft), pages 2-5**

ქართული საქართველოს პარლამენტის დეკლარაცია “რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის” რატიფიკაციის შესახებ (პროექტი), გვერდები 6-10

Аҧсуа “Арегионалтә бызшәақәа ма аитцара рбызшәақәа ирызку европатәи ахартия” аратификация иазку Қырттәыла апарламент адекларация (апроект), *Адакьа* 11-14

The Georgian Parliament’s Declaration on Ratification of the European Charter for Regional or Minority Languages (draft¹)

1. Georgia declares that “regional or minority languages” in the sense of Article 1, paragraph a and Article 2, paragraph 1 of the European Charter for Regional or Minority Languages are the languages of the national minorities.

2. In accordance with Article 2, paragraph 1 of the Charter, Georgia declares that Article 7, paragraphs 1-4 of Part II of the Charter (“objectives and principles”) shall apply to the following minority languages²: Azerbaijani, Assyrian, Abkhazian, Greek³, German, Estonian, (Urum) Turkish⁴, Kurmanji/Kurdish, Ossetian, Polish, Russian, Armenian, Udi, Ukrainian and Kist/Chechen, Avar.

3. In accordance with Article 2, paragraph 2 and Article 3, paragraph 1 of the Charter, Georgia declares that the following provisions of Part III of the Charter (“measures to promote the use of regional or minority languages in public life”) shall apply to Abkhazian in Abkhazia:

Article 8 – Education

Paragraph 1.a.i; b.i; c.i; d.i; e.i; f.iii; g; h.

Paragraph 2.

Article 9 – Judicial authorities

Paragraph 1.a.i; a.ii; a.iii; a.iv; b.ii; c.i; c.ii.

Article 10 – Administrative authorities and public services

Paragraph 1.a.i; b; c.

Paragraph 2.a; b; c; d; e; f; g.

Paragraph 3.a.

Paragraph 4.a; b; c.

Paragraph 5.

Article 11 – Media

Paragraph 1.a.iii; b.i; c.i; d; e.i; f.i; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 12 – Cultural activities and facilities

Paragraph 1.a; b; c; d; e; f.

Article 13 – Economic and social life

Paragraph 1.a.

Article 14 – Transfrontier exchanges

Paragraph a.

¹ Prepared in June 2013 by the high-level inter-ministerial commission on Georgia’s commitment regarding the ECRML and Council of Europe experts.

² The names of the languages appear in the Georgian alphabetical order.

³ Greek – spoken by Pontic Greeks.

⁴ Turkish – spoken by Anatolian Greeks.

Paragraph b.

4. In accordance with Article 2 paragraph 2, and Article 3, paragraph 1 of the Charter, Georgia declares that the following provisions of Part III of the Charter (“measures to promote the use of regional or minority languages in public life”) shall apply to Abkhazian (outside Abkhazia), Ossetian, Kist/Chechen, Avar and Udi:

a) Abkhazian (outside Abkhazia) and Ossetian:

Article 8 – Education

Paragraph 1.a.iii (concerning measure ii); b.iv (concerning measure iii); c.iv (concerning measure iii); e.ii; f.iii; h; i.

Paragraph 2.

Article 9 – Judicial authorities

Paragraph 1.a.ii; b.ii; c.ii.

Paragraph 3.

Article 10 – Administrative authorities and public services

Paragraph 1.a.iv; b.

Paragraph 2.b.

Paragraph 3.c.

Paragraph 4.a; b; c.

Article 11 – Media

Paragraph 1.a.iii; c.ii; d; e.i; f.ii; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 12 – Cultural activities and facilities

Paragraph 1.a; b; d; e; f; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 13 – Economic and social life

Paragraph 1.a; d.

Paragraph 2.c.

b) Kist/Chechen:

Article 8 – Education

Paragraph 1.a.iii (concerning measure ii); b.iv (concerning measure iii); c.iv (concerning measure iii); d.iv (concerning measure iii); e.ii; f.iii; h; i.

Paragraph 2.

Article 9 – Judicial authorities

Paragraph 1.a.ii; b.ii; c.ii.

Paragraph 3.

Article 10 – Administrative authorities and public services

Paragraph 1.a.iv; b.

Paragraph 2.b.

Paragraph 4.a; b; c.

Article 11 – Media

Paragraph 1.a.iii; d; f.ii; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 12 – Cultural activities and facilities

Paragraph 1.a; b; d; e; f; h.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 13 – Economic and social life

Paragraph 1.a; c; d.

Paragraph 2.b; c.

c) Avar:

Article 8 – Education

Paragraph 1.a.iii (concerning measure ii); b.iv (concerning measure iii); c.iv (concerning measure iii); e.ii; f.iii; h; i.

Paragraph 2.

Article 9 – Judicial authorities

Paragraph 1.a.ii; b.ii; c.ii.

Paragraph 3.

Article 10 – Administrative authorities and public services

Paragraph 1.a.iv; b.

Paragraph 2.b.

Paragraph 3.c.

Paragraph 4.a; b; c.

Article 11 – Media

Paragraph 1.a.iii; d; e.i; f.ii; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 12 – Cultural activities and facilities

Paragraph 1.a; b; d; e; f; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 13 – Economic and social life

Paragraph 1.a; d.

Paragraph 2.c.

d) Udi:

Article 8 – Education

Paragraph 1.a.iii (concerning measure ii); b.iv (concerning measure iii); c.iv (concerning measure iii); d.iv (concerning measure iii); e.ii; f.iii; h; i.

Paragraph 2.

Article 9 – Judicial authorities

Paragraph 1.a.ii; b.ii; c.ii.

Article 10 – Administrative authorities and public services

Paragraph 1.a.iv.

Paragraph 2.b.

Paragraph 4.a; b; c.

Article 11 – Media

Paragraph 1.a.iii; d; f.ii; g.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 12 – Cultural activities and facilities

Paragraph 1.a; b; d; e; f; h.

Paragraph 2.

Paragraph 3.

Article 13 – Economic and social life

Paragraph 1.a; c; d.

Paragraph 2.b; c.

5. Georgia declares that, for the purpose of the implementation of the Charter, there are no regional languages used on its territory.

6. Georgia declares that the application of the provisions of the Charter to the minority languages shall not be to the detriment of the Georgian language as the state language and the need to learn it.

7. Georgia declares that it will also consider applying provisions of Part III of the Charter to minority languages not specified in paragraphs 3 and 4 of this Declaration as soon as the policies and practice related to such languages have been further defined.

საქართველოს პარლამენტის დეკლარაცია „რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის“ რატიფიკაციის შესახებ (პროექტი)⁵

1. საქართველო აცხადებს, რომ „რეგიონულ ან უმცირესობათა ენებს“, როგორც ეს გაგებულია „რეგიონული და უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის“ 1-ლი მუხლის, „ა“ პუნქტით და მე-2 მუხლის, 1-ლი პუნქტით, წარმოადგენს ეროვნულ უმცირესობათა ენებს.
2. „რეგიონული ან უმცირესობების ენების ევროპული ქარტიის“ მე-2 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, საქართველო აცხადებს, რომ ქარტიის II ნაწილის მე-7 მუხლის 1-4 პუნქტები („მიზნები და პრინციპები“) უნდა გავრცელდეს შემდეგ უმცირესობათა ენებზე⁶: აზერბაიჯანული, ასურული, აფხაზური, ბერძნული⁷, გერმანული, ესტონური, (ურუმეულ) თურქული⁸, კურმანჯი/ქურთული, ოსური, პოლონური, რუსული, სომხური, უდიური, უკრაინული, ქისტურ/ჩეჩნური, ხუნძური.
3. ქარტიის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტისა და მე-3 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, საქართველო აცხადებს, რომ ქარტიის III ნაწილით („საზოგადოებრივ ცხოვრებაში რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ხელშეწყობის ზომები“) გათვალისწინებული შემდეგი დებულებები უნდა გავრცელდეს აფხაზურზე აფხაზეთში:

მუხლი 8 – განათლება

პუნქტი 1.ა.i; ბ.i; გ.i; დ.i; ე.i; ვ.iii; ზ; თ.

პუნქტი 2.

მუხლი 9 – სასამართლო ორგანოები

პუნქტი 1.ა.i; ა.ii; ა.iii; ა.iv; ბ.ii; გ.i; გ.ii.

მუხლი 10 – ადმინისტრაციული ორგანოები და საჯარო სამსახურები

პუნქტი 1.ა.i; ბ; გ.

პუნქტი 2.ა; ბ; გ; დ; ე; ვ; ზ.

პუნქტი 3.ა.

პუნქტი 4.ა; ბ; გ.

პუნქტი 5.

მუხლი 11 – მედია

პუნქტი 1.ა.iii; ბ.i; გ.i; დ; ე.i; ვ.i; ზ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

⁵ მომზადებულია 2013 წლის ივნისში „რეგიონული და უმცირესობათა ენების შესახებ ევროპული ქარტიის“ თაობაზე საქართველოს ვალდებულების შესრულებასთან დაკავშირებით შექმნილი უწყებათაშორისი კომისიისა და ევროპის საბჭოს ექსპერტების მიერ.

⁶ ენები მოცემულია ქართული ანბანის მიხედვით.

⁷ ბერძნული - რომელზეც კონტოელი ბერძნები საუბრობენ.

⁸ თურქული - რომელზეც ანატოლიელი ბერძნები საუბრობენ.

მუხლი 12 – კულტურული საქმიანობა და საშუალებები
პუნქტი 1.ა; ბ; გ; დ; ე; ვ.

მუხლი 13 – ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრება
პუნქტი 1.ა.

მუხლი 14 – სახელმწიფოთაშორისი გაცვლები
პუნქტი ა.
პუნქტი ბ.

4. ქარტიის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტისა და მე-3 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, საქართველო აცხადებს, რომ ქარტიის III ნაწილით („საზოგადოებრივ ცხოვრებაში რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ხელშეწყობის ზომები“) გათვალისწინებული შემდეგი დებულებები უნდა გავრცელდეს აფხაზურ (აფხაზეთის გარეთ), ოსურ, ქისტურ/ჩეჩნურ, ხუნძურ და უდიურ ენებზე:

ა) აფხაზური (აფხაზეთის გარეთ) და ოსური:

მუხლი 8 – განათლება
პუნქტი 1.ა.iii (რომელიც ეხება ii ზომას); ბ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); გ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); ე.ii; ვ.iii; თ; ი.
პუნქტი 2.

მუხლი 9 – სასამართლო ორგანოები
პუნქტი 1.ა.ii; ბ.ii; გ.ii.
პუნქტი 3.

მუხლი 10 – ადმინისტრაციული ორგანოები და საჯარო სამსახურები
პუნქტი 1.ა.iv; ბ.
პუნქტი 2.ბ.
პუნქტი 3.გ.
პუნქტი 4.ა; ბ; გ.

მუხლი 11 – მედია
პუნქტი 1.ა.iii; გ.ii; დ; ე.ი; ვ.ii; ზ.
პუნქტი 2.
პუნქტი 3.

მუხლი 12 – კულტურული საქმიანობა და საშუალებები
პუნქტი 1.ა; ბ; დ; ე; ვ; ზ.
პუნქტი 2.
პუნქტი 3.

მუხლი 13 – ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრება

პუნქტი 1.ა; დ.

პუნქტი 2. გ.

ბ) ექსტურ/ჩეჩნური:

მუხლი 8 – განათლება

პუნქტი 1.ა.iii (რომელიც ეხება ii ზომას); ბ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); გ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); დ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); ე.ii; ვ.iii; თ; ი.

პუნქტი 2.

მუხლი 9 – სასამართლო ორგანოები

პუნქტი 1.ა.ii; ბ.ii; გ.ii.

პუნქტი 3.

მუხლი 10 – ადმინისტრაციული ორგანოები და საჯარო სამსახურები

პუნქტი 1.ა.iv; ბ.

პუნქტი 2.ბ.

პუნქტი 4.ა; ბ; გ.

მუხლი 11 – მედია

პუნქტი 1.ა.iii; დ; ვ.ii; ზ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

მუხლი 12 – კულტურული საქმიანობა და საშუალებები

პუნქტი 1.ა; ბ; დ; ე; ვ; თ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

მუხლი 13 – ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრება

პუნქტი 1.ა; გ; დ.

პუნქტი 2. ბ; გ.

გ) ხუნძური:

მუხლი 8 – განათლება

პუნქტი 1.ა.iii (რომელიც ეხება ii ზომას); ბ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); გ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); ე.ii; ვ.iii; თ; ი.

პუნქტი 2.

მუხლი 9 – სასამართლო ორგანოები

პუნქტი 1.ა.ii; ბ.ii; გ.ii.

პუნქტი 3.

მუხლი 10 – ადმინისტრაციული ორგანოები და საჯარო სამსახურები

პუნქტი 1.ა.iv; ბ.

პუნქტი 2.ბ.

პუნქტი 3.გ.

პუნქტი 4.ა; ბ; გ.

მუხლი 11 – მედია

პუნქტი 1.ა.iii; დ; ე.ი; ვ.ii; ზ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

მუხლი 12 – კულტურული საქმიანობა და საშუალებები

პუნქტი 1.ა; ბ; დ; ე; ვ; ზ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

მუხლი 13 – ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრება

პუნქტი 1.ა; დ.

პუნქტი 2.გ.

დ) უდიდური:

მუხლი 8 – განათლება

პუნქტი 1.ა.iii (რომელიც ეხება ii ზომას); ბ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); გ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); დ.iv (რომელიც ეხება iii ზომას); ე.ii; ვ.iii; თ; ი.

პუნქტი 2.

მუხლი 9 – სასამართლო ორგანოები

პუნქტი 1.ა.ii; ბ.ii; გ.ii.

მუხლი 10 – ადმინისტრაციული ორგანოები და საჯარო სამსახურები

პუნქტი 1.ა.iv.

პუნქტი 2.ბ.

პუნქტი 4.ა; ბ; გ.

მუხლი 11 – მედია

პუნქტი 1.ა.iii; დ; ვ.ii; ზ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

მუხლი 12 – კულტურული საქმიანობა და საშუალებები

პუნქტი 1.ა; ბ; დ; ე; ვ; თ.

პუნქტი 2.

პუნქტი 3.

მუხლი 13 – ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრება

პუნქტი 1.ა; გ; დ.

პუნქტი 2. ბ; გ.

5. საქართველო აცხადებს, რომ ქარტიის შესრულების მიზნით, მის ტერიტორიაზე არ გამოიყენება რაიმე რეგიონული ენა.
6. საქართველო აცხადებს, რომ უმცირესობათა ენების მიმართ ქარტიის დებულებების გამოყენებამ ზიანი არ უნდა მიაყენოს ქართულს, როგორც სახელმწიფო ენას და მისი შესწავლის საჭიროებას.
7. საქართველო აცხადებს, რომ მომავალში ის ასევე განიხილავს ქარტიის მე-3 ნაწილის დებულებების გამოყენების შესაძლებლობას იმ უმცირესობათა ენების მიმართ, რომლებიც არ არის მოხსენიებული დეკლარაციის მე-3 და მე-4 პუნქტებში, მას შემდეგ, რაც მოხდება ამ ენების მიმართ ქვეყნის პოლიტიკისა და პრაქტიკის შემდგომი განსაზღვრა.

“Арегионалтэ бызшэакэа ма аитцара рбызшэакэа ирызку европатэи ахартия” аратификация иазку Қырттэыла апарламент адекларация (апроект)⁹

1. Қырттэыла ишаанацхаз ала, “Арегионалтэ бызшэакэа ма аитцара рбызшэакэа ирызку европатэи ахартия” 1-тэи ахэтач „а“ апункти, 2 ахэтач 1-тэи апункти инрыкэырғшыны, „арегионалтэ аитцара рбызшэакэа“-с игъхьазоуп амилаттэ аитцара рбызшэакэа.
2. “Арегионалтэ бызшэакэа ма аитцара рбызшэакэа ирызку европатэи ахартия” 2-тэи ахэтач 1 апункт инакэырғшыны, Қырттэыла ианаацхауеит, ахартия II-тэи ахэта 7-тэи ахэтач 1 - 4 апункткэа („ахыкэккэеи априципкэеи“) ишалартэатэу абарт абызшэакэа рыла¹⁰: азербайцъан, ассириа, ағсуа, абырзен¹¹, анемец, аестон, атыркэа¹², курманцъи/акурд, ауағс, аполиак, аурыс, аерман, аудин, аукраин, акыыст/чечен, авар.
3. Ахартия 2-тэи ахэтач 2-тэи апункти 3-тэи ахэтач 1-тэи апункти инрыкэырғшыны, Қырттэыла ианаацхауеит, ахартия III ахэта („Ауаажэлартэ пьстазаарафэи арегионалтэ бызшэакэа ма аитцара рбызшэакэа рыдгылара“) ала иазпъхьагэатэу иашьтанеиуа ағькаракэа ишалартэатэу ағсышэала Ағсны ацакырадгьыл афэи:

Ахэтач 8 – ацара

Апункт 1.а.i; б.i; в.i; г.i; гь.i; гә.iii; д; дә.

Апункт 2.

Ахэтач 9 – Азбаратэ органкэа

Апункт 1. а.i; а.ii; а.iii; а.iv; б.ii; в.i; в.ii.

Ахэтач 10 – Административтэ органкэеи ахэынтқарратэ матцурақеи

Апункт 1.а.i; б; в.

Апункт 2.а; б; в; г; гь; гә; д.

Апункт 3.а.

Апункт 4.а; б; в.

Апункт 5.

Ахэтач 11 – Амедиа

Апункт 1.а.iii; б.i; в.i; г; гь.i; гә.i; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэтач 12 – Акультуратэ усуреи алшарақеи

Апункт 1.а; б; в; г; гь; гә.

Ахэтач 13 – Аэкономикатэи асоциалтэи ағьстазаара

Апункт 1.а.

⁹ Еикэыршэоуп 2013 шықаса рашэарамзазы, “Арегионалтэ бызшэакэа ма аитцара рбызшэакэа ирызку европатэи ахартия” иазкны Қырттэыла иагаз ағьхькэрақэа рынагзара иадхэаланы еиғкааз амацурабжьаратэ комиссиеи Европа ахеилак аекспертцэеи рыла.

¹⁰ Абызшэакэа иарбоуп ақыртуа анбан инакэырғшыны.

¹¹ Абырзеншэа - уи ала Понтиатэ абырзенцэа цэажэоит.

¹² Атрыкэшэа - уи ала Анатолиатэ абырзенцэа цэажэоит.

Ахэтач 14 – Ахэынтқаррабжыратә айтныпсахлақәа

Апункт а.

Апункт б.

4. Ахартия 2-тәи ахэтач 2-тәи апункти 3-тәи ахэтач 1-тәи апункти инрықәырпшы, Қырттәыла иаанацхауеит, ахартия III ахэта („Ауаажәларратә гүстазаарағы арегионалтә бызшәақәа ма айтара рбызшәақәа рыдгыларә“) ала иазгүхәагәаҭоу аҕқарақәа ишаларцәатәу агүсышәалеи (Агүсны антыц), ауагүси, ақыст/чечени, авари, аудини абызшәақәа рыла:

а) Агүсуа бызшәеи (Агүсны антыц) ауагүс бызшәеи:

Ахэтач 8 – ацара

Апункт 1.а.iii (ii атагылазаашыа иадхәалоу); б.iv (iii атагылазаашыа иадхәалоу); в.iv (iii атагылазаашыа иадхәалоу); г.ii; гә.iii; дә; е.

Апункт 2.

Ахэтач 9 – Азбаратә органқәа

Апункт 1. а.ii; б.ii; в.ii.

Апункт 3.

Ахэтач 10 – Административтә органқәеи ахэынтқарратә матцзурақәеи

Апункт 1.а.iv; б.

Апункт 2.б.

Апункт 3.в.

Апункт 4.а; б; в.

Ахэтач 11 – Амедиа

Апункт 1.а.iii; в.ii; г; гь.i; гә.ii; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэтач 12 – Акультуратә усуреи алшарақәеи

Апункт 1.а; б; г; гь; гә; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэтач 13 – Аекономикатәи асоциалтәи агүстазаара

Апункт 1.а; г.

Апункт 2.в.

б) Ақыст/чечен:

Ахэтач 8 – ацара

Апункт 1.а.iii (ii атагылазаашыа иадхәалоу); б.iv (iii атагылазаашыа иадхәалоу); в.iv (iii атагылазаашыа иадхәалоу); г.iv (iii атагылазаашыа иадхәалоу); гь.ii; гә.iii; дә; е.

Апункт 2.

Ахэҗаҗ 9 – Азбаратэ органқәа

Апункт 1.а.ii;б.ii; в.ii.

Апункт 3.

Ахэҗаҗ 10 – Административтэ органқәеи ахэынтқарратэ матцзурақәеи

Апункт 1.а. iv; б.

Апункт 2.б.

Апункт 4.а; б; в.

Ахэҗаҗ 11 – Амедиа

Апункт 1.а.iii; г; гә.ii; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэҗаҗ 12 – Акультуратэ усуреи алшарақәеи

Апункт 1.а; б; г; гь; гә; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэҗаҗ 13 – Аекономикатэи асоциалтэи аҗстазаара

Апункт 1.а; в; г.

Апункт 2.б; в.

в) Авари:

Ахэҗаҗ 8 – ацара

Апункт 1.а.iii (ii атагылазаашья иадхэалоу); б.iv (iii атагылазаашья иадхэалоу); в.iv (iii атагылазаашья иадхэалоу); гь.ii; гә.iii; дә; е.

Апункт 2.

Ахэҗаҗ 9 – Азбаратэ органқәа

Апункт 1.а.ii;б.ii; в.ii.

Апункт 3.

Ахэҗаҗ 10 – Административтэ органқәеи ахэынтқарратэ матцзурақәеи

Апункт 1.а.iv; б.

Апункт 2.б.

Апункт 3.в.

Апункт 4.а; б; в.

Ахэҗаҗ 11 – Амедиа

Апункт 1.а.iii; г; гь.i; гә. ii; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэҗаҗ 12 – Акультуратэ усуреи алшарақәеи

Апункт 1.а; б; г; гь; гә; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэтэч 13 – Аеконимикатэи асоциалтэи аҕстазаара

Апункт 1.а; г.

Апункт 2.в.

г) Аудин:

Ахэтэч 8 – атара

Апункт 1.а.iii (ii атагылазаашья иадхэалоу); б.iv (iii атагылазаашья иадхэалоу); в.iv (iii атагылазаашья иадхэалоу); г.iv (iii атагылазаашья иадхэалоу); гь.ii; гә.iii; дә; е.

Апункт 2.

Ахэтэч 9 – Азбаратэ органкэа

Апункт 1.а.ii;б.ii; в.ii.

Ахэтэч 10 – Административтэ органкэеи ахэынтқарратэ матцурақеи

Апункт 1.а.iv.

Апункт 2.б.

Апункт 4.а; б; в.

Ахэтэч 11 – Амедиа

Апункт 1.а.iii; г; гә.ii; д.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэтэч 12 – Акультуратэ усуреи алшарақеи

Апункт 1.а; б; г; гь; гә; дә.

Апункт 2.

Апункт 3.

Ахэтэч 13 – Аеконимикатэи асоциалтэи аҕстазаара

Апункт 1. а; в; г.

Апункт 2.б; в.

5. Қыртэтыла иаанацхауеит, ахартия анагзара амзызла уи атакырадгыл аҕы рхы ишадмырхэо иарбанзаалак арегионалтэ бызшэа.

6. Қыртэтыла иаанацхауеит аитара рбызшэакэа ирыдхэаланы ахартия аҕкарақэа рхархэара аан ақыртүа бызшэа, ахэынтқарратэ бызшэа еиҕш, иара убас, ари абызшэа атара ахымҕадара ҕырхага аиур шыҕамло.

7. Иара убас, Қыртэтыла иаанацхауеит хаҕхьака уи ишахэаҕшуа ахартия 3-тэи ахэта аҕкарақэа рхархэара алшара, адекларация 3-тэи 4-тэи апункткэа рҕы иарбам аитара рбызшэакэа рзы, абарт абызшэакэа ирыдхэаланы атэыла аполитикеи апрактикеи анхэаакэырдалак аамышьтахь.